

Zarządzenie Nr 232/2015

Burmistrza Miasta Czeladź

z dnia 22 lipca 2015r.

w sprawie wprowadzenia Polityki zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miasta Czeladź i gminnych jednostkach organizacyjnych

Na podstawie art.69 ust.1 pkt 2 i pkt 3, w związku z art.68 ust.2 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz.885) oraz § 8 Zarządzenia Burmistrza Miasta Czeladź Nr 70//2015 z dnia 23 marca 2015 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Czeladź

zarządzam, co następuje :

Postanowienia ogólne

§ 1. Zarządzenie określa zakres, zasady i sposób funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miasta Czeladź i jednostkach organizacyjnych gminy sprzyjający realizacji celów, efektywniejszemu wykorzystaniu zasobów i lepszemu reagowaniu na sytuacje nieprzewidziane.

§ 2. Celem systemu zarządzania ryzykiem jest zapewnienie mechanizmów służących osiągnięciu wyznaczonych celów, a także poprawy jakości oraz efektywności zarządzania, wyeliminowaniu zakłóceń w osiągnięciu celów i realizacji zadań zarówno bieżących jak i inwestycyjnych.

§ 3. Celem polityki zarządzania ryzykiem jest identyfikacja obszarów ryzyka i zadań wrażliwych, oszacowanie ryzyka a następnie sprowadzenie ryzyka do akceptowalnego poziomu.

§ 4. Terminologia

Ryzyko – potencjalne niepożądane zdarzenie lub okoliczność, które będzie miało wpływ na wykonywanie zadań bądź osiągnięcie celów założonych przez jednostkę.

Zarządzanie ryzykiem – proces systematycznej identyfikacji, analizy, oceny i postępowania z ryzykiem.

Właściciel celu/zadania/ryzyka – osoba odpowiedzialna za wykonanie danego celu, zadania i za administrowanie konkretnym ryzykiem zidentyfikowanym w obszarze działania Urzędu lub jednostki organizacyjnej.

Mechanizm kontroli – rozwiązania organizacyjne, techniczne lub prawno-finansowe służące do ograniczenia poziomu ryzyka.

Analiza ryzyka - czynności podejmowane w celu zrozumienia charakteru zidentyfikowanego ryzyka, proces w którym identyfikuje się ryzyko i ocenia możliwość jego wystąpienia.

Czynniki ryzyka – okoliczności (prawne, faktyczne) zdarzenia, działanie lub zaniechanie, które mogą spowodować wystąpienie ryzyka lub jego zwiększenie bądź zmniejszenie.

Hierarchizacja ryzyka – uporządkowanie ryzyk wg kryterium ich znaczenia dla osiągnięcia założonych celów.

Monitorowanie ryzyka – obserwowanie ryzyk pod kątem zmiany siły ich oddziaływania i prawdopodobieństwa ich wystąpienia.

Rejestr ryzyka – zestawienie w formie papierowej wszystkich zidentyfikowanych ryzyk

Gminna jednostka organizacyjna – samorządowa jednostka budżetowa, samorządowy zakład budżetowy, samorządowa instytucja kultury.

Wydział – wyodrębniony w strukturze Urzędu wydział oraz inne równorzędne jednostki organizacyjne Urzędu.

Wyznaczanie celów

§ 5. W celu efektywnego i skutecznego realizowania celów i zadań powierzonych Urzędowi Miasta Czeladź ustanowiono jego misję.

§ 6. Misją Urzędu Miasta Czeladź jest zapewnienie warunków zrównoważonego rozwoju Miasta w aspekcie gospodarczym, społecznym i kulturalnym z wykorzystaniem walorów położenia, potencjału gospodarczego terenów inwestycyjnych oraz zaangażowania i inicjatyw mieszkańców w zgodzie z uwarunkowaniami środowiska naturalnego.

§ 7. Najistotniejszym elementem kontroli zarządczej jest system wyznaczania celów strategicznych i monitoring ich realizacji.

§ 8. W terminie do 31 stycznia każdego roku kalendarzowego:

1. Naczelnicy wydziałów UM i Kierownicy gminnych jednostek organizacyjnych dokonują wyboru celów strategicznych do realizacji na dany rok, które stanowić będą obszar do identyfikacji ryzyka wraz z określeniem mierników, opisu ryzyka, skutków i prawdopodobieństwa wystąpienia, a także wskazania właściciela ryzyka i reakcji na ryzyko i przedstawiają do akceptacji swoim bezpośrednim przełożonym.
2. W ramach nadzoru Burmistrz Miasta, Zastępcy Burmistrza, Skarbnik i Sekretarz Miasta dokonują w porozumieniu z Naczelnikami UM i Kierownikami jednostek organizacyjnych weryfikacji celów i ustalają je w liczbie nie większej niż 5 dla danej jednostki/Wydziału.
3. Do przekazywania informacji o głównych celach Urzędu Miasta i jednostek organizacyjnych, po weryfikacji o której mowa w pkt 2 służy „**Rejestr ryzyk**”, którego wzór stanowi **Załącznik Nr 1** do niniejszego Zarządzenia.

§ 9. Przy określaniu celów bierze się pod uwagę:

1. przepisy prawa powszechnie obowiązujące i akty prawa miejscowego,
2. misję UM
3. uchwałę budżetową na dany rok,
4. Wieloletnią Prognozę Finansową,
5. wytyczne Kierownictwa,
6. strategię rozwojową, plany i programy uchwalone przez Radę Miejską..

§ 10. Wybrane cele powinny być określane w perspektywie co najmniej rocznej i spełniać następujące warunki, być:

1. konkretne – sformułowane w zwięzły sposób, jednoznaczny, precyzyjnie określający cel, który zamierzamy osiągnąć,
2. mierzalne – oparte na liczbach – ilość, jakość, koszt, czas,
3. osiągalne – oparte na obiektywnej ocenie możliwości oraz akceptowalne przez zainteresowane strony,
4. realistyczne – możliwe do zrealizowania w oparciu o dostępne zasoby,
5. określone w czasie – precyzyjnie określające terminy wykonania.

§ 11. Wszystkim wyznaczonym celom Naczelnicy wydziałów UM i Kierownicy jednostek organizacyjnych przypisują mierniki określające ich docelową wartość, które powinny umożliwić wartościowe, ilościowe lub opisowe określenie bazowego i docelowego poziomu efektów z poniesionych nakładów.

§ 12. Role właścicieli ryzyka w UM pełnią Naczelnicy wydziałów. W jednostkach organizacyjnych właścicieli ryzyka zidentyfikowanych w danej organizacji ustala jej Kierownik.

§ 13. Do jednego zadania zaleca się identyfikowanie co najwyżej pięciu ryzyk.

§ 14. W terminie do końca lutego – Wydział Zamówień Publicznych i Kontroli Wewnętrznej sporządza, na podstawie danych z Wydziałów i jednostek organizacyjnych, zbiorczy Rejestr zidentyfikowanych ryzyk na dany rok i przekazuje do zatwierdzenia Burmistrzowi Miasta.

§ 15. Kierownicy gminnych jednostek organizacyjnych prowadzą cząstkowe „Rejestry ryzyk” dla swoich jednostek.

Identyfikacja ryzyka i sprawozdawczość

§ 16. W terminie do 31 stycznia każdego roku Naczelnicy wydziałów i Kierownicy jednostek organizacyjnych dokonują identyfikacji ryzyka w odniesieniu do celów wybranych do realizacji w danym roku.

§ 17. W przypadku zmiany celów np. z powodu zmiany uchwały budżetowej bądź w przypadku istotnej zmiany warunków, w których funkcjonuje właściciel ryzyka dokonuje się oceny zasadności ponownej identyfikacji ryzyka z wykorzystaniem wyników monitorowania ryzyka, uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, zmian prawnych, wyników audytów i kontroli zewnętrznych.

§ 18. W terminie do 15 lipca każdego roku Naczelnicy wydziałów i Kierownicy jednostek organizacyjnych zapewniają przeprowadzenie półrocznej, wg stanu na dzień 30 czerwca, aktualizacji ryzyk zidentyfikowanych w odniesieniu do celów wybranych do realizacji w danym roku i przekazują wynik tej aktualizacji do Wydziału Zamówień Publicznych i Kontroli Wewnętrznej do dnia 31 lipca każdego roku.

§ 19. W ramach monitorowania realizacji celów w terminie do 31 stycznia każdego roku Naczelnicy wydziałów i Kierownicy jednostek organizacyjnych przekazują do akceptacji swoim bezpośrednim przełożonym „**Raport roczny z zarządzania ryzykiem**”, którego wzór stanowi **Załącznik Nr 2** do niniejszego Zarządzenia.

W raporcie należy przekazać również informacje o ryzykach, które wystąpiły a nie były zidentyfikowane.

§ 20. W terminie do 15 marca każdego roku - Wydział Zamówień Publicznych i Kontroli Wewnętrznej sporządza, na podstawie sprawozdań z Wydziałów i jednostek organizacyjnych, zbiorczy „Raport roczny z zarządzania ryzykiem za rok, i przedstawia do zatwierdzenia Burmistrzowi Miasta.

§ 21. Proces monitorowania ryzyka ma charakter ciągły i winien być wykonywany na każdym szczeblu zarządzania w ramach sprawowania kontroli zarządczej.

Ocena ryzyka

§ 22. Ocenę ryzyka, pod względem jego znaczenia dla osiągnięcia założonych celów, przeprowadza właściciel ryzyka w ramach procesu identyfikacji ryzyka.

§ 23. Każde ryzyko oceniane jest jako iloczyn siły oddziaływania i prawdopodobieństwa jego wystąpienia. Wyniki ujmowane są w „Rejestrze ryzyka”.

§ 24. Ocena siły oddziaływania ryzyka polega na przypisaniu każdemu z ryzyk punktacji, jednakowej dla UM i jednostek organizacyjnych, wynikającej z poniższej tabeli oddziaływania ryzyka :

Tabela oddziaływania ryzyka

Punktacja	Opis
1	oznacza oddziaływanie niskie
2	oznacza oddziaływanie małe
3	oznacza oddziaływanie średnie
4	oznacza oddziaływanie wysokie
5	oznacza oddziaływanie bardzo wysokie

§ 25. Ocena prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka polega na przypisaniu każdemu z ryzyk punktacji od 1 do 5 wg poniższej tabeli prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka:

Tabela prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka

Punktacja	Opis	% prawdopodobieństwa, że ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku
1	oznacza prawdopodobieństwo niskie	0-20 %
2	oznacza prawdopodobieństwo małe	21 – 40 %
3	oznacza prawdopodobieństwo średnie	41 – 60 %
4	oznacza prawdopodobieństwo wysokie	61 – 80 %

5	oznacza prawdopodobieństwo bardzo wysokie.	81 – 100 %
---	--	------------

§ 26. Wyniki analizy ryzyka przedstawia się przy pomocy **Tabeli punktowej oceny ryzyka** stanowiącej **Załącznik Nr 3** do niniejszego Zarządzenia, która określa niski, średni i wysoki poziom ryzyka przypisując dla każdego z nich odpowiednią kolorystykę:

1. poziom niski – kolor żółty, najniższe zagrożenie, wymaga stałego monitorowania akceptowalny poziom ryzyka, zaplanowanie i wdrożenie działań zaradczych zależy od decyzji właściciela ryzyka,
2. poziom średni – kolor zielony, akceptowalny poziom ryzyka, wymaga stałego monitorowania poziomu ryzyka oraz zaplanowania działań zaradczych do ewentualnego wdrożenia,
3. poziom wysoki – kolor czerwony, nieakceptowany poziom ryzyka, właściciel ryzyka zobowiązany jest do podjęcia działań w celu sprowadzenia ryzyka do poziomu akceptowalnego w terminie uzgodnionym z bezpośrednim przełożonym bądź podjęcia decyzji o wycofaniu się.

§ 27. Na podstawie przeprowadzonej oceny należy dokonać hierarchizacji ryzyk, umieszczając je w „Rejestrze ryzyka” przy każdym celu w kolejności od najwyższego do najniższego.

Reakcja na ryzyko

§ 28. W Urzędzie Miasta i gminnych jednostkach organizacyjnych przyjmuje się następujące sposoby postępowania z ryzykiem, które wskazuje właściciel ryzyka:

1. akceptacja ryzyka, tolerowanie - jego poziom nie jest duży i nie ma większego wpływu na wykonywanie zadań, brak możliwości podjęcia działań ograniczających poziom danego ryzyka, nie podejmuje się działań zaradczych
2. dzielenie się, transfer ryzyka – częściowe lub całkowite przeniesienie ryzyka na inny podmiot, przekazanie innej stronie, innemu podmiotowi,
3. unikanie ryzyka, wycofanie się – odejście od działań, które wiążą się z ryzykiem,
4. ograniczanie, minimalizacja ryzyka – podjęcie działań zaradczych mających na celu ograniczenie prawdopodobieństwa i efektu wystąpienia danego zdarzenia lub skutków wystąpienia ryzyka lub obu jednocześnie.

Postanowienia końcowe

§ 29. Wszyscy pracownicy Urzędu są zobowiązani do zapoznania się z niniejszym zarządzeniem i przestrzegania wprowadzonych zasad i określonej procedury.

§ 30. Każdy pracownik ma obowiązek informowania bezpośredniego przełożonego o wszelkich zdarzeniach, niekorzystnych zjawiskach, które mogą negatywnie wpłynąć na wizerunek Urzędu i doprowadzić do ujemnych skutków oraz zakłócić realizację celów i zadań Urzędu Miasta bądź jednostki organizacyjnej.

§ 31. W przypadku istotnego zagrożenia dotyczącego realizacji celu wybranego na dany rok, osoba odpowiedzialna – właściciel celu i ryzyka - zobowiązana jest do powiadomienia bezpośredniego przełożonego oraz do wnoszenia uwag/proponowanych zmian dotyczących systemu zarządzania ryzykiem.

§ 32. Wszelkie zmiany w Polityce zarządzania ryzykiem podlegają akceptacji Burmistrza Miasta.

§ 33. Wykonanie zarządzenia powierza się Naczelnikom Wydziałów Urzędu Miasta Czeladź i Kierownikom gminnych jednostek organizacyjnych, którzy zobowiązani są do wdrożenia polityki zarządzania ryzykiem zgodnie z postanowieniami niniejszego zarządzenia oraz zapoznania podległych pracowników z treścią zarządzenia.

§ 34. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Burmistrz
mgr Zbigniew Szaleniec

Nazwa Jednostki

Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Burmistrza Miasta
Nr 232/2015
z dnia 22 lipca 2015r.

REJESTR RYZYKA w roku

L.p.	Cel/zadanie	Miernik (nazwa)	Planowany poziom miernika	Opis ryzyka	Skutki ryzyka A	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka B	Poziom ryzyka C=AxB	Właściciel ryzyka/osoba odpowiedzialna za realizację celu/zadania	Reakcja na ryzyko	Działania planowane
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Uwagi.....

Czeladź, dnia.....

Nazwa Jednostki

Załącznik Nr 2 do Zarządzenia Burmistrza Nr 232/2015
z dnia 22 lipca 2015r.

RAPORT ROCZNY Z ZARZĄDZANIA RYZYKIEM za rok

L.p.	Cel/zadanie	Miernik (nazwa)	Miernik		Opis ryzyka	Właściciel ryzyka	Czy ryzyko wystąpiło? Tak/Nie	Opis podjętych działań w zw. z materializacją ryzyka (jeżeli w rubryce 8 odpowieź Tak)
			Planowany poziom	Wykonany poziom				
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Uwagi.....

Czeladź, dnia.....

TABELA PUNKTOWEJ OCENY RYZYKA

↑ oddziaływanie	b. wysokie	5	10	15	20	25
	wysokie	4	8	12	16	20
	średnie	3	6	9	12	15
	małe	2	4	6	8	10
	niskie	1	2	3	4	5
	niskie	małe	średnie	wysokie	b. wysokie	
%	0-20	21-40	41-60	61-80	81-100	→ prawdopodobieństwo